

УКРАЇНА

(19) UA (11) 58157 (13) A

(51) 7 A61B5/16, G09B7/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ТА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИДАТНОСТІ ДО ОПАНУВАННЯ ПРОФЕСІЇ

1

2

(21) 2002108125

(22) 14 10 2002

(24) 15 07 2003

(46) 15 07 2003, Бюл. № 7, 2003 р.

(72) Бездольний Віктор Володимирович, Романов Георгій Семенович, Гончаров Євген Іванович, Стариков Ілля Мойсейович, Якименко Іван Іванович

(73) ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДЕЛЬТА-ЛОЦМАН"

(57) 1 Спосіб визначення професійних та психофізіологічних характеристик для визначення придатності до опанування професії, який передбачає послідовне пред'явлення випробуваній особі за допомогою випробувального пристрою текстів запитань і не менше двох варіантів відповідей, вибір випробуваною особою одного з наданих варіантів відповідей маніпулювання елементами випробувального пристрою, оброблення відповідей випробуваної особи, порівняння результатів випробуваної особи з еталонними характеристиками і візуалізацію результатів, який відрізняється тим, що як випробувальний пристрій використовують персональну електронну обчислювальну машину (ПЕОМ), в яку завантажують програму з набором тестів і правил їх пред'явлення та оброблення результатів, випробуваній особі пред'являють питання тестів на виявлення рівня професійних знань та реєстрації психофізіологічних та психофізіологічних параметрів, надають більше двох варіантів відповідей на запитання

і вимірюють час, необхідний випробуваній особі для відповіді на кожне запитання, запитання ставлять або в текстовій формі, або в формі зображення, або в звуковій формі, надають випробуваній особі обирати відповіді або натисканням на клавіші клавіатури, або за допомогою ручного маніпулятора (миші), або давати відповіді голосом.

2 Спосіб за п 1, який відрізняється тим, що випробуваній особі пред'являють три варіанти відповідей.

3 Спосіб за п 1, який відрізняється тим, що випробуваній особі пред'являють чотири варіанти відповідей.

4 Спосіб за п 1, який відрізняється тим, що випробуваній особі надають можливість дати свій варіант відповіді.

5 Спосіб за п 1, який відрізняється тим, що випробуваній особі дають можливість обрати варіант, означений як правильна відповідь.

6 Спосіб за пп 1, 2, 3, 4, 5, який відрізняється тим, що як еталонні характеристики для порівняння використовують характеристики еталонної групи осіб - представників професії.

7 Спосіб за п 6, який відрізняється тим, що характеристики еталонної групи осіб визначають випробуванням найкращих наявних представників професії.

8 Спосіб за пп 1, 2, 3, 4, 5, який відрізняється тим, що як еталонні характеристики для порівняння використовують характеристики тієї ж особи за результатами попередніх випробувань.

Винахід стосується визначення рівня професійних знань та психофізіологічних характеристик для визначення придатності до опанування професії і може бути використаний під час професійного відбору або для визначення перспективи професійного росту фахівця.

Відомий спосіб психологічних іспитів, який передбачає послідовне пред'явлення випробуваній особі за допомогою випробувального пристрою текстів запитань і двох варіантів відповідей, вибір випробуваною особою одного з наданих варіантів

відповідей натисканням на відповідну кнопку, оброблення відповідей випробуваної особи, порівняння результатів випробуваної особи з еталонними характеристиками і візуалізацію результатів (Ас СРСР №1217344, А61В5/16, пріоритет від 28 09 84, опубліковано 15 03 86).

Відомий спосіб не дозволяє враховувати рівень знань, виконує тільки реєстраційні функції і не передбачає режиму навчання, передбачає тільки альтернативні варіанти відповідей і не враховує час, необхідний для формування відповідей, у

(13) A

(11) 58157

(19) UA

відомому способі використовується тільки текстова форма пред'явлення контрольної інформації, відомий спосіб дає можливість отримувати тільки порогові оцінки якостей, що контролюються, за принципом "підходить - не підходить" і не передбачає прогнозування професійної перспективності випробуваної особи

Технічна задача винаходу полягає в удосконаленні способу визначення професійних та психофізіологічних характеристик, який передбачає послідовне пред'явлення випробуваній особі за допомогою випробувального пристрою текстів запитань і вибір випробуваною особою одного з наданих варіантів відповідей маніпулюванням елементами випробувального пристрою, оброблення відповідей випробуваної особи порівняння результатів випробуваної особи з еталонними характеристиками і візуалізацію результатів використанням в якості випробувального пристрою персональної електронної обчислювальної машини (ПЕОМ), в яку завантажують програму з набором тестів і правил їх пред'явлення та оброблення результатів з наданням випробуваній особі більше двох варіантів відповідей на запитання або можливості надати свій варіант відповіді чи замовити отримання правильної відповіді від випробувального пристрою, вимірювання часу, необхідного випробуваній особі для відповіді на кожне запитання і порівняння результатів випробувань випробуваної особи з результатами еталонної групи - кращих представників професії або з результатами попередніх випробувань тієї ж особи, що дає можливість враховувати рівень знань, які поряд з психофізіологічними якостями відіграють важливу роль в забезпеченні ефективної професійної діяльності, отримувати показники, які характеризують професійні знання, особливості нервової системи, сенсорно-рушійні реакції та інші якості особистості, а також дозволяє навчати і прогнозувати рівень професійної перспективності випробуваної особи

Спосіб визначення професійних та психофізіологічних характеристик для визначення придатності до опанування професії, який передбачає послідовне пред'явлення випробуваній особі за допомогою персональної електронної обчислювальної машини (ПЕОМ), в яку завантажують програму з набором тестів і правил їх пред'явлення та оброблення результатів, тестів запитань та виявлення рівня професійних знань та реєстрації психофізіологічних та психофізіологічних параметрів, причому запитання ставлять або в текстовій формі, або в формі зображення, або в звуковій формі,

і не менше двох варіантів відповідей (наприклад три або чотири), вибір випробуваною особою маніпулюванням елементами випробувального пристрою (клавіші клавіатури, ручний маніпулятор - миша, голосом) одного з наданих варіантів відповідей або надання свого варіанту відповіді або варіанту, означеного як правильна відповідь, вимірювання часу, необхідного випробуваній особі для відповіді на кожне запитання, оброблення відповідей випробуваної особи, порівняння результатів випробуваної особи з еталонними характеристиками, якими можуть бути характеристики еталонної групи осіб - кращих представників професії або характеристики тієї ж особи за результатами випробувань і візуалізацію результатів

Застосування способу для визначення професійної компетентності та психофізіологічної придатності до опанування людянських професій передбачає введення в ПЕОМ бази даних із 100 галузей знань, передбачених навчальними програмами підготовки фахівців в галузі мореплавства, бази даних психофізіологічних характеристик, яка охоплює 23 різних професійно важливих особистісних якостей (а саме тести на вимірювання темпераменту, Рисса, вивчення образної пам'яті, емпатії, Кеттелла, визначення організаційних і комунікативних якостей особистості) і програми для пред'явлення запитань, фіксування відповідей, обробки і візуалізації результатів. Випробувана особа, яка сидить перед екраном монітора ПЕОМ, маніпулюючи мишею, послідовно викликає питання і дає на них відповіді, обираючи вказані варіанти (три або чотири). В разі необхідності, випробувана особа може набирати відповідь на клавіатурі, наприклад, коли треба дати свій варіант відповіді, або в текстах з іноземної мови, в останньому випадку може також застосовуватись звукова форма питання (аудіювання) та відповіді. Водночас визначається час, необхідний для відповіді на кожне запитання. Оброблені результати порівнюються з характеристиками групи кращих представників професії

Спосіб може бути також застосований для навчання фахівців. В цьому разі випробувана особа має можливість обирати відповідь, зазначену як правильна

Спосіб дозволяє фіксувати кількісний рівень знань і розвитку важливих особистісних якостей з метою здійснення прогнозу професійної перспективності фахівця. Його можна також застосовувати для навчання фахівців або визначення можливостей або перспективності їхнього професійного росту